

KATE
MOSSOVÁ

OHĚŇ
NÁS
SPASÍ

Staré tajomstvá vrhajú dlhé tiene

KATE
MOSSOVÁ

OHĚŇ
NÁS
SPASÍ

Preložila Tamara Chovanová

IKAR

Kate Mosse
THE BURNING CHAMBERS

Copyright © Mosse Associates Ltd 2018
Translation © 2019 by Tamara Chovanová
Jacket design © 2019 by Barbara Baloghová
Slovak edition © 2019 by IKAR, a.s.

Z anglického originálu The Burning Chambers (Mantle, an imprint of Pan Macmillan, London 2018) preložila Tamara Chovanová.

Redigovala Anna Šikulová.

Korigovala Alexandra Hríbiková.

Obálku navrhla Barbara Baloghová.

Technická redaktorka Helena Oleňová.

Vydalo vydavateľstvo IKAR, a.s., Bratislava v roku 2019
ako svoju 1510. publikáciu v elektronickej podobe.

ISBN 978-80-551-6834-0

*Ako vždy venujem svojim milovaným
Gregovi, Marthe a Felixovi*

*a svojej úžasnej svokre,
starkej Rosie*

Všetko má svoj čas
a svoju chvíľu každé úsilie pod neбом.
Svoj čas má narodiť sa, svoj čas má zomrieť,
svoj čas má vysádzať, svoj čas má sadenice vytrhať.
Svoj čas má zabíjať, svoj čas má liečiť.
Svoj čas má váľať, svoj čas má stavať.
Svoj čas má plakať, svoj čas má smiať sa.
Svoj čas má zarmucovať sa, svoj čas má tancovať.
Svoj čas má rozhadzovať kamene, svoj čas má zbierať kamene.
Svoj čas má objímať, svoj čas má zdržovať sa objatia.
Svoj čas má hľadať niečo, svoj čas má stratiť.
Svoj čas má niečo si uschovať, svoj čas má niečo odhodiť.
Svoj čas má trhať, svoj čas má zašívať.
Svoj čas má odmlčať sa, svoj čas má prehovoriť.
Svoj čas má milovať, svoj čas má nenávidieť.
Svoj čas má vojna, svoj čas má pokoj.

(Kazateľ 3, 1– 8, verzia kráľa Jakuba)

POZNÁMKA O NÁBOŽENSKÝCH VOJNÁCH

Náboženské vojny bol rad občianskych vojen, ktoré sa začali po dlhoročných konfliktoch 1. marca 1562, keď neozbrojených hugenotov vo Vassy vyvraždilo katolícke vojsko pod vedením vojvodu Františka de Guise. Vo vyhnanstve skončili alebo zahynuli milióny ľudí, krviprelievanie ukončil až Nantský edikt vydaný 13. apríla 1598, podpísaný protestantským panovníkom Henrichom IV., kráľom francúzskym a navarrským. Najznámejšou udalosťou vojen bola masakra v deň svätého Bartolomeja, ktorá sa odohrala v noci z 23. na 24. augusta 1572 v Paríži. Ale predtým aj potom sa podobné hrôzy diali v celom Francúzsku, napríklad 13. a 16. mája 1562 v Toulouse zahynulo viac ako štyritisíc ľudí.

Nantský edikt nebol ani tak úprimným vyjadrením túžby po náboženskej znášanlivosti, ako skôr prejavom vyčerpania a vojenskej patovej situácie. Priniesol nestály mier krajine, ktorú rozdelili otázky doktríny, náboženstva a zvrchovanosti a v priebehu vojen takmer zbankrotovala. Ľudovít XIV., vnuk Henricha IV., edikt 22. októbra 1658 vo Fontainebleau zrušil, čo vyvolalo exodus všetkých hugenotov, ktorí ešte žili vo Francúzsku.

Hugenoti nikdy nepredstavovali viac ako desatinu francúzskeho obyvateľstva, a predsa mali silný vplyv na politiku. Dejiny francúzskych protestantov sú súčasťou širších európskych dejín reformácie – protestantské hnutie začal Martin Luther, ktorý 31. októbra 1517 pribil na bránu wittenberského chrámu svojich 95 výpovedí, ďalej v ňom pokračoval Henrich VIII., ktorý rozpustil anglické kláštory

(začali ich opúšťať v roku 1536), a nadviazal naň Ján Kalvín, ktorý v roku 1541 otvoril v Ženeve bezpečné útočisko pre francúzskych utečencov. Útočisko pre protestantských utečencov vzniklo koncom roka 1560 aj v Amsterdame a Rotterdame. Vo Francúzsku predstavovali kľúčové body protestantizmu právo uctievať Boha v rodnom jazyku; odmietnutie uctievania relikvie a zásahov svätých; prísnejšie dodržiavať slová Písma a túžba modliť sa jednoducho, čo vychádzalo z pravidiel Svätého písma; odmietanie hromadenia bohatstva a zneužívania politickej moci katolíckej cirkvi; chápanie eucharistie, transsubstanciácia v protiklade ku konsubstanciácii. No väčšine ľudí boli tieto záležitosti teologického učenia vzdialené.

Existuje množstvo vynikajúcich historických kníh o hugenotoch. Vplyv tejto malej komunity je pozoruhodný, diaspóra ich zaviedla – ako skúsených utečencov – do Holandska, Nemecka, Anglicka, Kanady a Južnej Afriky.

Oheň nás spasí je románová séria, ktorá sa odohráva na pozadí troch storočí vo Francúzsku (16. storočie) až po Južnú Afriku (19. storočie). Postavy a ich rodiny, pokiaľ nie sú historicky bližšie určené, sú výplodom fantázie, no inšpirované sú ľuďmi, akí v tých časoch mohli žiť. Sú to obyčajné ženy a obyčajní muži, ktorí chceli žiť obyčajným životom, milovať a pracovať aj počas náboženských vojen, aj vo vyhnanstve.

Otázky obyčajného ľudského života zostávajú stále rovnaké.

HLAVNÉ POSTAVY

CARCASSONNE – CITÉ

Marguerite (Minou) Joubertová

Bernard Joubert, jej otec

Aimeric, jej brat

Alis, jej sestra

Rixende, ich slúžka

Bérenger, seržant kráľovskej posádky

Marie Galyová, miestne dievča

CARCASSONNE – BASTIDE

Cécile Noubelová (predtým Cordierová),

majiteľka penzióna

monsieur Sanchez, *converso*, sused

Charles Sanchez, jeho najstarší syn

Oliver Crompton, vodca hugenotov

Philippe Devereux, bratanec Olivera Cromptona

Alphonse Bonnet, robotník

Michel Cazès, hugenotský vojak

TOULOUSE

Piet Reydon, hugenot
Vidal (monsignor Valentín), šľachtic, kňaz
 madam Boussayová, Minouina teta
 monsieur Boussay, Minouin strýko
madam Montfortová, ovdovená sestra monsieur Boussaya, gazdiná
 Martineau, správca domácnosti Boussayovcov
 Jacques Bonal, zabijak, Vidalov sluha
Jasper McCone, anglický remeselník, protestant
 Félix Prouvaire, študent, hugenot

PUIVERT

Blanche de Bruyère, puivertská hradná pani
 Achille Lizier, dedinský klebetník
 Guilhem Lizier, prasynovec Achilla Liziera,
 vojak na Puivertskom hrade
Paul Cordier, dedinský apatiekar, príbuzný Cécile Noubelovej
 Anne Gabignaudová, dedinská babica
Marguerite de Bruyère, nebohá puivertská hradná pani

HISTORICKÉ POSTAVY

Pierre Delpech, obchodník so zbraňami v Toulouse, katolík
 Pierre Hunault, šľachtic, veliteľ hugenotov v Toulouse
 kapitán Saux, veliteľ hugenotov v Toulouse
 Jean Barrelles, kňaz v hugenotskom kostole v Toulouse
 Jean de Mansencal, predseda súdneho dvora v Toulouse
František, vojvoda de Guise a Lorraine, vodca katolíckej frakcie
 Henri, jeho najstarší syn, dedič
 Charles, jeho brat, lorrainský kardinál

PROLÓG

FRANSCHHOEK
28. FEBRUÁRA 1862

Žena sama pod jasnou modrou oblohou. Cintorín porastený cyp-
rusmi a bujnou trávou. Sivé náhrobné kamene vybledli od kapské-
ho slnka a nabrali farbu slonovej kosti.

Hier Rust. Tu leží.

Žena je vysoká, má zvláštne oči, aké sa v jej rodine dedia celé ge-
nerácie, no ona to nevie. Skloní sa, aby si prečítala mená a dátumy
na zmachnatenom náhrobku. Kúsok pokožky nad vysokým bielym
golierom a pod zaprášeným krajom koženého klobúka jej na šiji už
očervenel. Slnko tam páli, na bielu európsku pokožku je to silné, na-
vyše celé dni jazdila *veldtom*.

Stiahne si rukavičky, vloží jednu do druhej. Už ich stratila dosť,
musí si na ne dávať pozor a kde by dostala ďalší pár? V tomto pohos-
tinnom pohraničnom meste sú dva obchody s rozličným tovarom,
ale zostalo jej málo na výmenný obchod, minula celé dedičstvo na
dlhú cestu z Toulouse do Amsterdamu, z Amsterdamu na Mys dobrej
nádeje. Posledné franky dala na potraviny a odporúčacie listy, najala
si kone a dôveryhodného sprievodcu, ktorý ju povodí po neznámej
krajine.

Hodí rukavičky na zem pri nohách. Medený kapský prach sa roz-
víril, no rýchlo sa usadil. Čierny chrobák s tvrdými krovkami sa po-
náhlal ukryť inde.

Žena sa nadýchne. Konečne je tu.

Sledovala túto stopu od brehov rieky Aude, Garonne a Amstel, po

rozbúrených moriach, tam, kde sa Atlantický oceán stretáva s Indickým, až po Mys dobrej nádeje.

Niekedy bola stopa jasná. Príbeh dvoch rodín a tajomstva sa odovzdával z generácie na generáciu. Od jej mamy a starej mamy, ďalej cez prastarú mamu a ešte predtým jej matku... Ich mená sa stratili, nahradili ich mená manželov, bratov a milencov, ale ich duchovia žijú v nej. Vie to. Tu sa konečne jej pátranie končí. Vo Franschhoeku.

Ci gít. Tu leží.

Zloží si kožený klobúk a ovieva sa ním, širokým okrajom rozháňa horúci vzduch. Nemá odpočinutie. Pálava ako v peci, úpek, ľanové vlasy jej stmavli od potu. Nezáleží jej na tom, ako vyzerá. Prežila búrky, osobné útoky, útoky na jej povest', ukradli jej majetok, prišla o priateľky, o ktorých si myslela, že ich bude mať navždy. Obetovala všetko, len aby sa dostala sem.

Na neudržiavaný cintorín v pohraničnom meste.

Rozopne sponu na sedlovej kapse a siahne dnu. Prstami sa obtrie o malú starú Bibliu – nosí ju ako talizman pre šťastie –, ale vytiahne denník viazaný v jemnej hnedej koži, strany drží pokope tenký povrázok dva razy obmotaný okolo. Vnútri sú listy a rukou kreslené mapy, závet. Niektoré stránky sa uvoľnili, rohy vytŕčajú ako hrany diamantu. Svedectvo o hľadaní rodiny, krvnej pomsty. Ak sa nemýli, tento zápisník zo šestnásteho storočia by jej mal pomôcť, ako sa domáhať toho, čo jej právom patrí. Po viac ako tristo rokoch sa Joubertovcom konečne vráti majetok a dobré meno. Spravodlivosť bude vykonaná.

Ak má pravdu...

Ale ani tak sa nevie donútiť pozrieť na meno na náhrobku. Túži vychutnať tento posledný okamih nádeje, namiesto toho otvorí denník. Pavúcie písmo písané zhnednutým atramentom starým jazykom sa k nej natáhuje cez stovky rokov, pozná každú slabiku ako katechizmus, ktorý sa učila v nedeľnej škole. Prvý zápis.

Dnes je deň mojej smrti.

V buši na kraji cintorína počuje piskot letiaceho škorca s červenými krídlami a škrek hadady volavej. Ešte pred mesiacom zneli takéto zvuky jej ušiam exoticky, teraz sú bežné. Hánky má biele, zatína päsť. Čo ak sa mýli? Čo ak je toto koniec, nie začiatok?

Boh mi je svedkom, že toto píšem vlastnou rukou. Je to môj závet.

Žena sa nemodlí. Nemôže. Dejiny nespravodlivosti, ktoré napáchali v mene viery – na jej predkoch –, sú dôkazom, že Boh neexistuje. Dopustil by Boh, aby v smrteľnom strachu a hrôze zomrelo v jeho mene toľko ľudí?

Ale aj tak pozrie hore, akoby mohla zazrieť nebo. Obloha tu nad Mysom dobrej nádeje je rovnaká žiarivo modrá ako v Languedocu. Prach vo vnútrozemí víri rovnako silný vietor ako v Garrigue et du Midi. Vietor horúci ako dych rozvieva červenú zem, strhne jej cez oči závoj. Zavýja v sivozelených horských priesmykoch, kde vidieť stopy ľudí a zvierat. V tejto pustatine, ktorú kedysi, ešte pred príchodom Francúzov, nazývali Sloní roh.

Teraz sa vzduch ani nepohne. Je horúci. V horúčave poludňajšieho slnka sa nič nehýbe. Psy a robotníci na poliach sa utiahli do tieňa. Každý hrob je ohradený čiernym zábradlím: rodina Villiersovcov, rodina Rouxovcov, Jourdanovcov – všetko protestanti, ktorí utiekli z Francúzska a našli tu útočisko. V roku Pána 1688.

Aj jej predkovia?

V diaľke za kamennými anjelmi a náhrobnými kameňmi rámujú obraz franschhoeské hory a žene to pripomenie Pyreneje – odrazu zúfalo zatúži po domove, túžba jej zovrie rebrá ako železná obruč. Hory sa v zime belejú, na jar a začiatkom leta zelenejú. Sivé kamene dostanú v jeseni farbu medi, potom sa cyklus opakuje. Dala by ktoviečo za to, aby ich mohla znova vidieť.

Potom si vzdychne, je tu, ďaleko od domova.

Z ošúchaného koženého denníka vyberie mapu. Pozná každú čiarku, každý záhyb, každú kvapku atramentu, ale aj tak ju skúma. Znova číta názvy fariem, mená prvých hugenotských osadníkov, ktorí sa po rokoch vyhnanstva a putovania z miesta na miesto ocitli tu.

Konečne si čupne, prejde prstami po písmenách vyrytých na náhrobku. Je taká pohrúžená do myšlienok, že ona – ktorá sa naučila bdelosti – nezačuje kroky za sebou. Nevšimne si tieň zacláňajúci slnko. Necíti pach potu, škvary a kože, dlhej cesty cez *veldt*, kým si neuvedomí tlak zbrane na šiji.

„Vstaňte.“

Skúsi sa obrátiť, aby mu videla tvár, ale studený kov sa jej tlačí do kože. Pomaly vstane.

„Dajte mi ten denník,“ povie muž. „Ak mi ho dáte, neublížim vám.“

Vie, že klame, lebo tento muž ju už dlho prenasleduje, ide o veľa. Jeho rodina sa tristo rokov pokúšala zničiť jej rodinu. Ako by ju mohol nechať odísť?

„Dajte mi ho. Pomaly.“

Chlad v hlase jej nepriateľa ju desil viac než strach, inštinktívne zovrela denník a vzácne papiere. Toľko toho prekonala, nie, neuľahčí mu to. Ale teraz jej ostrými prstami zovrie plece, z celej sily ich zaborí do svalu cez biele plátno košeľe. Povolí zovretie. Denník spadne na zem a roztvorí sa, závet a vlastnícke listy sa rozsypú v prachu na cintoríne.

„Sledovali ste ma z Kapského Mesta?“

Neodpovedal.

Ona nemá zbraň, iba nožík. Keď sa muž zohne po papiere, z čižmy vytrhne dýku a zaženie sa mu do ramena. Ak ho na chvíľu ochromí, schytí papiere a utečie. Ale on je na útok pripravený a preniesie váhu nabok. Čepel mu len škrabne ruku.

Uvedomí si, že sa na ňu zahnal, ruka jej dopadne na hlavu, zazrie čierne vlasy rozdelené bielym pásom. A potom výbuch bolesti, keď jej pištoľ rozrazí kožu. Na sluchách zacíti ešte horúcu krv a spadne.

V posledných sekundách pri vedomí si s ľútosťou uvedomí, že takto sa ten príbeh skončí. V zabudnutom kúte na cintoríne na druhej strane sveta. Príbeh ukradnutého denníka a dedičstva. Príbeh, ktorý sa začal pred tristo rokmi v predvečer náboženských vojen, ktoré zrazili Francúzsko na kolena.

Dnes je deň mojej smrti.

PRVÁ ČASŤ

CARCASSONNE
ZIMA 1562

KAPITOLA 1

INKVIZIČNÉ VÄZENIE, TOULOUSE SOBOTA 24. JANUÁRA

„Si zradca?“
„Nie, pane.“ Väzeň si ani neuvedomoval, či prehovoril nahlas, alebo odpovedal len v dobitej mysli.

Vyrazené zuby, akési rozhybané kosti, v ústach chuť zaschnutej krvi. Ako dlho je tu? Hodiny, dni?

Odjakživa?

Inkvizítor mávol rukou. Väzeň počul ostrenie čepele, na drevenom stolíku pri kozube videl železá a štípacie kliešte. Stlačenie mechov fúkajúcich na uhlie. Na chvíľu pocítil zvláštnu úľavu, keď hrôza ďalšieho mučenia zahнала bolesť na rozjatrenej pokožke na chrbte. Strach z toho, čo príde, nakrátko ustúpil, hanbil sa za to, že je taký slabý a neznesie, čo mu robia. Veď bol vojak. Statočne bojoval na bojisku. Prečo je teraz taký cintľavý, prečo to nevie pretrpieť?

„Si zradca.“ Hlas inkvizítora znie pochmúrne a bezvýrazne. „Si neverný kráľovi, Francúzsku. Máme dôkazy, mnohí to dosvedčili. Odsudzujú ťa!“ Poklopkal po kôpke papierov na stole. „Protestanti – takí ako ty – pomáhajú našim nepriateľom. A to je vlastizrada.“

„Nie,“ zašepkal väzeň, keď pocítil na krku teplý dych žalárnika. Právě oko mu od bitky tak opuchlo, že nič nevidel, ale cítil, že žalobca sa priblížil. „Nie, ja...“

Zarazil sa. Čo môže povedať na svoju obranu? Tu, v inkvizičnom väzení v Toulouse, je nepriateľom.

Hugenoti sú nepriatelia.

„Som kráľovi verný. To, že som protestant, ešte neznamená...“

„Vyznávaš iné náboženstvo, si kacír. Odvrátil si sa od jediného pravého Boha.“

„Tak to nie je, prosím vás. To je omyl.“

Počul vo svojom hlase prosbu a zahanbil sa. Vedel, že keď znova nastúpi bolesť, povie hocičo, čo chce počuť. Pravdu aj nepravdu, nemal silu odolávať.

Nastala chvíľa jemnosti, aspoň tak mu to pripadalo v tomto zúfalom stave. Zľahka zdvihol ruku ako rytier dvoriaci dáme. V prchavom okamihu si spomenul na všetko krásne, čo existuje na svete. Na lásku a hudbu, na sladkastú vôňu jarných kvetov. Na ženy, deti a mužov prechádzajúcich sa po elegantných uliciach v Toulouse. Na miesto, kde sa ľudia môžu hádať a nesúhlasiť, môžu obhajovať svoj názor zanietene a s presvedčením, ale aj úctivo a čestne. Vínové poháre tam bývali naliate až po okraj a jedla bolo nadostač: figy, údené mäso, med... V tom svete, kde kedysi žil, žiarilo slnko a nad mestom sa ako baldachýn klenula nekonečná modrá obloha Stredných Pyrenejí.

„Med,“ zamrmal.

V tomto podzemnom pekle čas neexistoval. Nazývalo sa to *oubliettes*, človek tam môže zmiznúť a viac ho nik neuvidí.

Keď ho žalárnik znova začal mučiť, úder bol o to horší, že prišiel nečakane. Cítil zovretie, potom tlak a nakoniec železné zuby klieští, ktoré sa mu zacvikli do kože a rozdrvili mu svaly aj kosti.

Keď ho zaplavila bolesť, zdalo sa mu, že zo susednej cely počuje hlas spoluväzňa. Bol to vzdelaný, sčítaný muž, niekoľko dní strávil v jednej cele. Vedel, že je to čestný kníhkupec, ktorý zbožňoval svoje tri deti a so smútkom hovoril o nebohej manželke.

Za mokrým múrom cely počul mrmlanie iného inkvizítora – vy počúvali aj jeho priateľa. Potom spoznal chrapot *chatte de griffe*, ten zvuk preťal vzduch, keď sa pazúry zaryli do kože, a zľakol sa, keď počul spoluväzňa kričať. Ten statočný muž až doteraz znášal utrpenie mlčky.

Väzeň počul, ako sa otvárajú a zatvárajú dvere, vedel, že do cely prišiel ďalší muž. Vstúpil do dverí v jeho cele alebo do susednej? Potom počul mrmlanie a šuchorenie papierov. Na jeden krásny okamih

si myslel, že utrpenie sa skončí. Potom si inkvizítor odkašľal a vypočúvanie sa začalo znova.

„Čo vieš o antiochijskom rubáši?“

„Neviem o nijakej relikvii.“ Bola to pravda, no väzeň si uvedomoval, že jeho slová nič neznamenajú.

„Asi pred piatimi rokmi ukradli túto posvätnú relikviu z Baziliky svätého Saturnina. Tvrdia, že si jeden z tých, čo to majú na svedomí.“

„Ako by som mohol byť za to zodpovedný?“ zvolal väzeň vzdorovito. „Nikdy som do Toulouse ani nevšiel až... až doteraz.“

Inkvizítor ďalej naliehal. „Ak nám povieš, kde je ukrytý rubáš, skončíme tento rozhovor. Svätá matka cirkev vo svojom milosrdenstve roztvorí náruč a znova ťa privíta vo svojom objatí.“

„Pane, dávam vám svoje slovo, že ja...“

Spálenú pokožku zacítil ešte predtým, než ho zasiahol oheň. Ako rýchlo sa ľudská bytosť zmení na zviera, na kus mäsa.

„Starostlivo zváž odpoveď, spýtam sa ťa znova.“

Bolesť, do tejto chvíle najhoršia, sa teraz mohla dočasne skončiť. Ťahala ho do temnoty, na miesto, kde bude mať dosť sily, aby vydržal vypočúvanie, a kde ho zachráni, ak bude hovoriť pravdu.

KAPITOLA 2

CITÉ
SOBOTA 28. FEBRUÁRA

„*In nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti.*“
Zem dopadala na truhlu, ozval sa tlmený zvuk. Hnedá zemina sa sypala pomedzi biele prsty. Potom sa nad otvorený hrob načiahla ďalšia ruka a ďalšia, prst a kamene dopadali na drevo ako dážď. Ozval sa tichý vzlyk dieťaťa zahaleného do čierneho otcovho kabáta.

„Otče všemohúci, zverujeme pod tvoju ochranu dušu Florence Joubertovej, milovanej manželky, matky a služobníčky Krista. Nech odpočíva v pokoji a svetlo večné nech jej svieti. Amen.“

Svetlo potemnelo. Nad cintorínom sa už nestlal vlhký sivý vzduch, teraz sčernel ako smola. Namiesto blata červená krv. Na dotyk teplá a čerstvá, na dlaniach šmykľavá. Zachytená medzi zárezmi jej prstov. Minou pozrela na svoje krvavé ruky.

„Nie!“ skríkla a prebudila sa.

Chvíľu nevidela nič. Potom sa jej pred očami vynorila izba, uvedomila si, že znova zaspala na stoličke. Preto mala zlé sny. Pozrela si na ruky. Boli čisté, pod nechtami nemala zem, ruky nemala skravené.

Iba nočná mora. Spomienka na hrozný deň pred piatimi rokmi, keď pochovali jej milovanú matku. Spomienka ustúpila čomusi inému. Temným predstavám vytvoreným zo vzduchu.

Minou pozrela na otvorenú knihu v lone – meditácie anglickej mučeníčky Anne Askewovej – a premýšľala, či to v nej vyvolalo nepokojné sny.

Ponaťahovala sa, prihladila si pokrčenú nočnú košeľu. Svieca dohorela, vosk stiekol na tmavé drevo. Koľko je hodín? Obrátila sa k oknu. Pomedzi okenice presvitali prsty svetla, na zodratých doskách vytvárali mriežkovaný vzor. Zvonka počula zvyčajné ranné zvuky, Cíté sa prebúdzať, vítalo úsvit. Na hradbách sa ozýval dupot nôh, strážca chodil hore-dolu po strmých schodoch Tour de la Marquière.

Už by nemala oddychovať. Sobota býva v otcovom kníhkupectve najrušnejší deň, aj počas pôstu. Zodpovednosť za obchod teraz leží na jej pleciach, bude mať málo času pre seba. Ale myšlienky jej vírili hlavou ako škorce poletujúce v jeseni nad vežami Château comtal.

Minou si priložila ruku na hrud', cítila rytmus tlčúceho srdca. Ten živý sen ju rozrušil. Nebol dôvod, aby si znova vybrali za cieľ ich kníhkupectvo – otec neurobil nič zlé, bol dobrý katolík –, a predsa sa nevedela zbaviť myšlienky, že v noci sa niečo stalo.

Na druhej strane izby ležala Alis, jej sedemročná sestra, stratená v spánku, oblak čiernych kučier rozhodný na vankúši. Minou jej priložila ruku na čelo a odľahlo jej, nemala horúčku. A uľavilo sa jej aj preto, lebo zasúvacia posteľ, kde niekedy prespával ich trinástročný brat, bola prázdna. Aimeric v poslednom čase často chodil do ich spálne, hovoril, že sa bojí tmy. To je znak nečistého svedomia, vyhlásil farár. Povedal by to isté o jej nočných hrôzach?

Minou si ošpliechala tvár studenou vodou, umyla sa pod pazuchami. Obliekla si spodnicu a dlhé šaty, dávala pozor, aby nezobudila Alis, potom zdvihla požičanú knihu a po špičkách vyšla z podkrovnej izby. Schádzala po schodoch okolo dverí na otcovej izbe a izbičky, kde spával Aimeric, a ešte nižšie na úroveň ulice.

Dvere, ktoré oddeľovali chodbu od ich veľkej obývačky, boli zavreté, ale dobre nepriliehali, takže Minou počula hrmot hrncov a štrngot reťaze nad ohňom – slúžka zavesila na hák vedro s vodou.

Ukradomky dvere pootvorila a nakukla dnu v nádeji, že si iba vezme z police kľúče a Rixende si nič nevšimne. Slúžka bola dobrosrdečná, ale radorečná, a Minou nechcela, aby ju dnes ráno zdržiavala.

„Ale čo to, mademoiselle,“ zvolala Rixende veselo. „Nečakala som, že vás uvidím tak zavčasu. Nikto sa zatiaľ nezobudil. Dám vám niečo pod zub, aj keď je pôst?“